

ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΔΣ

ΑΤΟΜΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος διδακτικού σεναρίου: «Δείξε τι νιώθεις!»

Δημιουργός: Μπάλτου Χριστίνα

Βαθμίδα - Πλαίσιο- Τμήμα: Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση- Νηπιαγωγείο- Πρωινό υποχρεωτικό τμήμα

Αριθμός παιδιών και χαρακτηριστικά: 15 παιδιά, 8 κορίτσια και 7 αγόρια, 5 νήπια (3 κορίτσια και 2 αγόρια), 10 προνήπια (5 κορίτσια, 5 αγόρια)

Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές και σύνδεση με ΠΣ: Β. Παιδί, Εαυτός και κοινωνία, Δ. Παιδί, Σώμα, Δημιουργία και Έκφραση

Χρονικός προσδιορισμός

-*Ημερολογιακή τοποθέτηση στο σχολικό έτος:* 2^ο τρίμηνο, Σχ. Έτους 2023-24

- *Εκτιμώμενος χρόνος-διάρκεια σε ημέρες:* 4 εβδομάδες

2. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ως προς τις προαπαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες, τα παιδιά αναμένεται να:

Γνώσεις: - Να αναγνωρίζουν θετικά και αρνητικά συναισθήματα.

- Να διακρίνουν καταστάσεις που τους δημιουργούν θετικά και αρνητικά συναισθήματα.

Δεξιότητες: - Να περιγράφουν καταστάσεις που προκαλούν θετικά και αρνητικά συναισθήματα.

- Να αντιπαραβάλουν συναισθήματα παρατηρώντας αλλαγές στο πρόσωπο και στο σώμα.

3. ΣΚΟΠΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ - ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σκοπός: Σκοπός του συγκεκριμένου σεναρίου είναι να ενθαρρύνει την προσωπική και κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών, καθώς και την ενίσχυση της συναισθηματικής τους επίγνωσης. Συγκεκριμένα, στοχεύει στη διδασκαλία τρόπων διαχείρισης των συναισθημάτων και των συμπεριφορών των παιδιών. Επιπλέον, αναμένεται, μετά το πέρας του σεναρίου, οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να μεταφέρουν τις στάσεις, γνώσεις και δεξιότητες που κατέκτησαν και σε άλλα περιβάλλοντα.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Γνωστικό Αντικείμενο: Προσχολική	
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Βασικό Θεματικό πεδίο - Θεματική ενότητα: B. Παιδί, Εαυτός και κοινωνία B.1 Προσωπική και κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη B.1.2 Συναισθηματική επίγνωση iv. Διαχείριση συναισθημάτων και συμπεριφοράς
Γνώσεις	• Να αναγνωρίζουν αποδεκτούς τρόπους διαχείρισης και εκτόνωσης συναισθημάτων (B.1.2 iv.)
Δεξιότητες	• Να προσαρμόζουν τις συναισθηματικές αντιδράσεις ανάλογα με το πλαίσιο και τις καταστάσεις επικοινωνίας (B.1.2 iv.)
Στάσεις	• Να υιοθετούν στρατηγικές διαχείρισης των συναισθημάτων και να δρουν στη βάση λογικών συνειρμών για την επίλυση συγκρούσεων (B.1.2 iv.)
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Εμπλεκόμενα Θεματικά Πεδία-Θεματικές Ενότητες Δ. Παιδί, Σώμα , Δημιουργία και Έκφραση Δ.2 Τέχνες Δ.2.2 Θεατρική τέχνη Δ.2.2 i. Θεατρική έκφραση και αλληλεπίδραση
Γνώσεις	• Να αναγνωρίσουν το σώμα τους και το πρόσωπό τους ως μέσα θεατρικής έκφρασης και επικοινωνίας (Δ.2.2 i)• Να συσχετίσουν την ανάπτυξη ενός ρόλου με την κατάλληλη χρήση της φωνής και της κίνησής τους (Δ.2.2 i)
Δεξιότητες	• Να διατυπώνουν προτάσεις επίλυσης ενός ζητήματος υπό το πρίσμα του ρόλου που ενσαρκώνουν(Δ.2.2 i)
Στάσεις	• Να υιοθετούν το θεατρικό παιχνίδι ως ένα μέσο για να εκφράσουν τη σκέψη, τη φαντασία και τα συναισθήματά τους. (Δ.2.2 i)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο στηρίζεται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση. Για τον σχεδιασμό των διδακτικών δραστηριοτήτων θα χρησιμοποιηθεί το μοντέλο διδακτικού σχεδιασμού 5E και για την υλοποίηση του σεναρίου θα αξιοποιηθεί το μαθησιακό πλαίσιο των διερευνήσεων. Οι αρχές της διερευνητικής, συνεργατικής και διαφοροποιημένης μάθησης, καθώς και ο βιωματικός και παιγνιώδης τρόπος διδασκαλίας θα αποτελέσουν τη βασική διδακτική μεθοδολογία. Ως μεθοδολογικό εργαλείο αξιολόγησης επίτευξης των στόχων θα χρησιμοποιηθεί σε όλες τις φάσεις του σεναρίου το διάγραμμα K-W-L-H. Τα ενδιαφέροντα, οι εμπειρίες, τα ειδικά χαρακτηριστικά και οι προϋπάρχουσες γνώσεις των παιδιών πρόκειται να διαδραματίσουν κύριο ρόλο σε όλες τις φάσεις της διδασκαλίας.

5.1 Μαθησιακά πλαίσια:

A. Διερευνήσεις

- Είδος Διερεύνησης: το παρόν διδακτικό σενάριο, εντάσσεται στο ευρύτερο σχέδιο εργασίας με θέμα «Τα συναισθήματα», που είναι άμεσα συνδεδεμένο με τις ανάγκες των μαθητών/τριών και αποτελεί μία διερεύνηση για την επίλυση προβλήματος.
- Τίτλος: «Δείξε τι νιώθεις!»

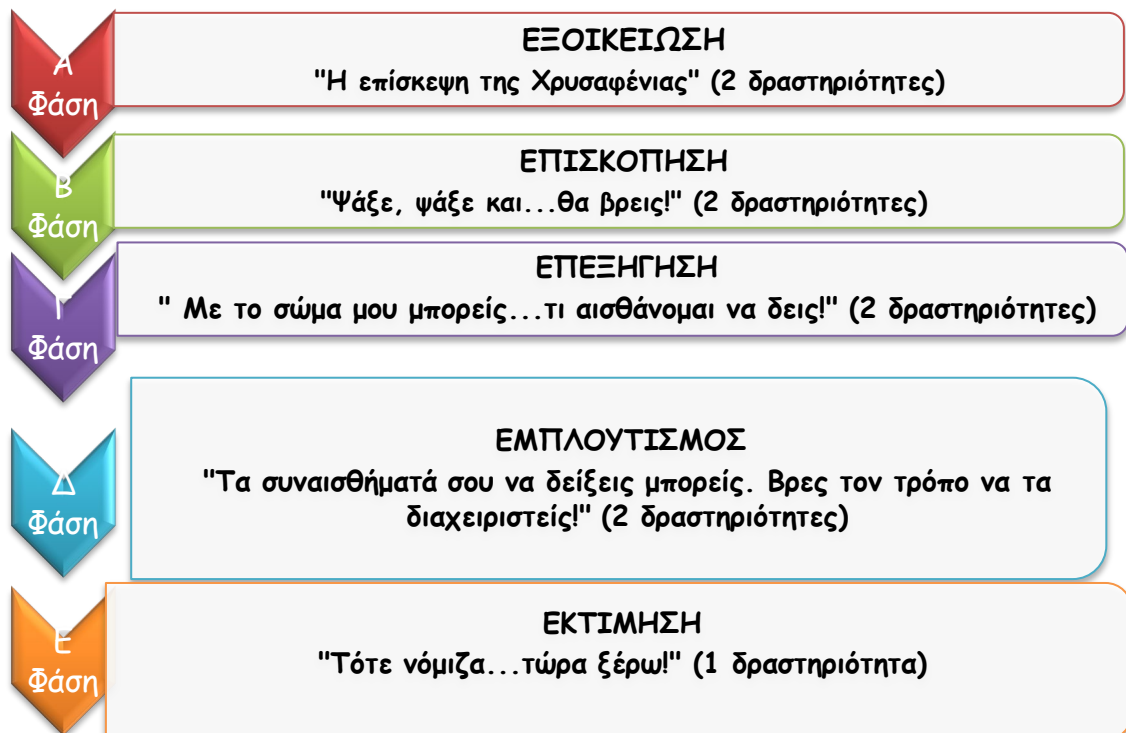
Β. Άλλα μαθησιακά πλαίσια που αξιοποιούνται:

Άλλα μαθησιακά πλαίσια που αξιοποιούνται είναι το ελεύθερο (ενασχόληση στα κέντρα μάθησης με υλικό σχετικό με το διδακτικό σενάριο) και οργανωμένο παιχνίδι (παιχνίδι κρυμμένου θησαυρού και θεατρικό παιχνίδι).

5.2 Τεχνικές Αξιολόγησης:

- Παρατήρηση και αυτοπαρατήρηση
- Portfolio
- Διάγραμμα Κ-W-L-H

6.ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ

Α' ΦΑΣΗ-ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ

Δραστηριότητα 1: Για την ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των παιδιών έχουν εμπλουτιστεί τα κέντρα μάθησης της τάξης με σχετικό υλικό εποπτικό και χειραπτικό (βιβλία, εικόνες κτλ.), το οποίο είναι διαθέσιμο στα παιδιά. Η παρατήρηση και η επεξεργασία του συγκεκριμένου υλικού δημιουργεί τον προβληματισμό τους.

Στη συνέχεια, επισκέπτεται το σχολείο μας η κούκλα Persona με το όνομα «Χρυσαφένια» (που έχει χρησιμοποιηθεί ήδη στο νηπιαγωγείο μας κατά τη διάρκεια του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων «Αλληλοσεβασμός και Διαφορετικότητα στο νηπιαγωγείο»). Τα παιδιά με ενθουσιασμό παρατηρούν στα χέρια της μια βαλίτσα. Σε αυτό το σημείο, τα παιδιά σε ομάδες καλούνται μέσω του παιχνιδιού του κρυμμένου θησαυρού και μέσω της πίστας BeeBot να βοηθήσουν την κούκλα να ξεκλειδώσει τη βαλίτσα της, ώστε να θυμηθεί τις ιστορίες της που είναι άμεσα συνδεδεμένες με τα αντικείμενα που εμπεριέχει. Πρόκειται για συναισθηματικά φορτισμένες ιστορίες, οι οποίες εισάγουν τα παιδιά στο θέμα των συναισθημάτων. Η κούκλα Persona εκφράζει μια δική της περιπέτεια (στο σύνολο τέσσερις) που αντιστοιχεί σε μια δική της έντονη έκφραση χαράς, λύπης, θυμού και φόβου (Η Χρυσαφένια αγκάλιασε σφιχτά από τη χαρά της τη βαρήκοη φίλη της, ξαφνιάζοντάς την/ Τσαλάκωσε τη ζωγραφιά του παιδιού που έσπρωξε τη φίλη της/ Έκλαιγε κρυμμένη σε μια γωνία επειδή ήθελε το παιχνίδι της

φίλης της/ Έτρεξε μακριά από τη μαμά της όταν φοβήθηκε έναν σκύλο). Τα παιδιά μιμούνται τις αντιδράσεις της κούκλας (π.χ. μια πολύ σφιχτή αγκαλιά ως εκδήλωση χαράς) και καλούνται, μέσω συζήτησης να αναφέρουν και δικές τους, αντίστοιχες, συναισθηματικά φορτισμένες εμπειρίες. Στη συνέχεια, ακολουθεί συζήτηση και καταιγισμός ιδεών. Οι μαθητές και οι μαθήτριες καταγράφουν τις ιδέες τους και με αυτόν τον τρόπο συμπληρώνεται η πρώτη στήλη του διαγράμματος K-W-L-H.

Ταυτόχρονα, παροτρύνονται από τη νηπιαγωγό να παρουσιάσουν το προσωπικό τους υλικό που έφεραν από το σπίτι τους, κατά την αξιοποίηση της ανεστραμμένης τάξης. Πιο συγκεκριμένα, τα παιδιά, με τη βοήθεια των γονιών τους, αναζήτησαν στο σπίτι τους βίντεο και εικόνες που απεικονίζουν τα ίδια σε μία έντονη συναισθηματική κατάσταση: Χαράς, Λύπης, Θυμού ή Φόβου. Εναλλακτικά, είχαν τη δυνατότητα να ηχογραφήσουν μια, αντίστοιχη με το θέμα, συζήτηση (π.χ. μια συζήτηση που ανασύρει μια ακραία έκφραση θυμού του παιδιού) ή και να ζωγραφίσουν (μετά τη συζήτηση) τη συναισθηματική τους κατάσταση, που τους προκλήθηκε μια συγκεκριμένη στιγμή. Όλα τα αρχεία συλλέγονται, σε ηλεκτρονική μορφή, στον υπολογιστή της τάξης. Στην τάξη τα παιδιά χρησιμοποιώντας τον Η/Υ αναγνωρίζουν το αρχείο με το όνομά τους, το ανοίγουν και το παρουσιάζουν στην ολομέλεια. Ενώ η δραστηριότητα εξελίσσεται, η Χρυσάφενια εισάγει τον προβληματισμό

της, καθώς οι δικές τις συναισθηματικές εκφράσεις δεν φάνηκαν ιδιαίτερα αποδεκτές από τους γύρω της. Συγκεκριμένα, η κούκλα Persona επανέρχεται και αναφέρει τις επιπτώσεις που είχαν οι έντονες συναισθηματικές εκφράσεις και συμπεριφορές της στους γύρω της (π.χ. Η εκδήλωση της χαράς μέσω της πολύ σφιχτής αγκαλιάς τρόμαξε και στεναχώρησε τη βαρήκοη φίλη της/ Η λύπη της δεν εκφράστηκε με αντιληπτό τρόπο στη φίλη της και επομένως δεν πήρε αυτό που ήθελε/ Η φίλη της θύμωσε με την ενέργεια της Χρυσαφένιας να τσαλακώσει τη ζωγραφιά ενός παιδιού από τον θυμό της/ Η μαμά μάλωσε τη Χρυσαφένια όταν απομακρύνθηκε λόγω φόβου). Τα παιδιά ενθαρρύνονται να διατυπώσουν τις δικές τους ιδέες, προβληματίζονται και καταγράφουν σε χαρτάκια τις προσδοκίες τους σχετικά με αυτά που θέλουν να μάθουν για την αποδεκτή έκφραση συναισθημάτων, την προσαρμογή της συμπεριφοράς τους ανάλογα με το πλαίσιο και τη διαχείριση των συναισθημάτων τους με στόχο την αποτελεσματική επίλυση συγκρούσεων. Με αυτόν τον τρόπο, συμπληρώνεται και η δεύτερη στήλη του διαγράμματος K-W-L-H.

Δραστηριότητα 2: Την επόμενη μέρα, με αφορμή την ανάγνωση και επεξεργασία του βιβλίου «Έτσι αισθάνομαι!» (Christopher Silas Neal, εκδόσεις Παπαδόπουλος), τα παιδιά ενθαρρύνονται να αναφερθούν σε δικά τους συναισθήματα. Στη συνέχεια, χρησιμοποιώντας τον υπολογιστή της τάξης, το κάθε παιδί παρουσιάζει το ψηφιακό υλικό που δημιούργησε στο σπίτι του (εικόνα, βίντεο, ζωγραφιά, ηχογράφηση) και που δείχνει τον ατομικό τρόπο έκφρασης των διαφόρων συναισθηματικών καταστάσεων που βιώνει. Έπειτα, τα παιδιά εισάγονται στη ρουτίνα σκέψης «ΒΛΕΠΩ-ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ-ΑΝΑΡΡΩΤΙΕΜΑΙ», ώστε να σταθούν κριτικά απέναντι στους τρόπους έκφρασης των συναισθημάτων που παρουσιάστηκαν προηγουμένως. Με αυτόν τον τρόπο, επανερχόμαστε στο διάγραμμα K-W-L-H και εμπλουτίζεται η συμπλήρωση των δύο πρώτων στηλών.

Β΄ ΦΑΣΗ-ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Δραστηριότητα 1: Στην πρώτη δραστηριότητα της Επισκόπησης, επανέρχεται η κούκλα Persona και οι προβληματισμοί της σχετικά με τη διαχείριση των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς της. Ζητά από τα παιδιά να φέρουν από τη βιβλιοθήκη το βιβλίο με τίτλο «Ο θυμωμένος Κνουτ» και η νηπιαγωγός το διαβάζει στην ολομέλεια.

Προχωράμε στην επεξεργασία του βιβλίου, όπου τα παιδιά προβληματίζονται για τον τρόπο που εκφράζουμε τα συναισθήματα μας και τους εναλλακτικούς τρόπους έκφρασης κατά αντιστοιχία του πλαισίου εκδήλωσής τους. Προκαλείται, έτσι, γνωστική σύγκρουση στα παιδιά, η οποία τα οδηγεί στον εμπλουτισμό της δεύτερης στήλης του Διαγράμματος K-W-L-H. Για την επίλυση της γνωστικής σύγκρουσης και με στόχο να βοηθήσουμε και την κούκλα Χρυσαφένια, αποφασίζουμε να χωριστούμε σε ομάδες και να συλλέξουμε πληροφορίες. Για τον διαχωρισμό των ομάδων χρησιμοποιούμε τον υπολογιστή και την εφαρμογή “wheel of names” (<https://wheelofnames.com/vfg-whs>) και έναν πίνακα στον οποίο έχουμε χωρίσει τέσσερις στήλες με τα συναισθήματα (χαρά, λύπη, θυμός, φόβος). Κάθε ένα παιδί κρατώντας την καρτέλα με το όνομά του σταματάει τον τροχό και αναγνωρίζει το συναίσθημα που του έτυχε. Στη συνέχεια, τοποθετεί το όνομά του στην αντίστοιχη στήλη του συναισθήματος. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία για όλα τα παιδιά, παρατηρούμε τον πίνακα και ανακεφαλαιώνουμε τις ομάδες.

Γ΄ ΦΑΣΗ-ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ

Δραστηριότητα 1: Για την πρώτη δραστηριότητα της φάσης της Επεξήγησης επανερχόμαστε στον πίνακα K-W-L-H και ανατρέχουμε στα ερωτήματα της δεύτερης στήλης για να απαντήσουμε σε αυτά που δεν έχουν απαντηθεί. Για τον σκοπό αυτόν, χρησιμοποιούμε αυτοσχέδιες κάρτες που απεικονίζουν διάφορες συναισθηματικές εκφράσεις. Τοποθετούμε τις κάρτες κυκλικά σε ένα σημείο της τάξης και ζητάμε από τα παιδιά να κινούνται περιμετρικά από αυτές. Ταυτόχρονα, βάζουμε στα παιδιά μουσική. Με το σταμάτημα της μουσικής τα παιδιά πρέπει να αναπαραστήσουν με το σώμα και το πρόσωπό τους την έκφραση που απεικονίζεται στην εικόνα. Στη συνέχεια, ένα ένα παιδί διαλέγει την κάρτα που του άρεσε περισσότερο και εκφράζει το συναίσθημα με θεατρικότητα στην ολομέλεια. Επιπροσθέτως, τοποθετούμε έναν καθρέφτη μπροστά στο παιδί, ώστε να μπορεί και το ίδιο να παρατηρεί και να επεξεργάζεται τις εκφράσεις του.

Στη συνέχεια, αξιοποιούμε τη ρουτίνα σκέψης «Σταμάτα, Σκέψου, Πράξε», την οποία αποτυπώνουμε στην τάξη με μία κατασκευή «σηματοδότη» (κόκκινο- σταμάτα, πορτοκαλί-σκέψου, πράσινο-δράσε). Εισάγουμε τη ρουτίνα σε συνδυασμό με το τραγούδι

«Φωτεινός Σηματοδότης» ([Φωτεινός Σηματοδότης", ένα τραγούδι για τη διαχείριση του θυμού - YouTube](#)), που βοηθάει στην επεξήγησή της. Στην πορεία της δραστηριότητας χρησιμοποιούμε τις παιχνιδοκάρτες με θέμα «Τα συναισθήματα» (Ε. Δεσύπρη, εκδόσεις Παπαδόπουλος) και το βιβλίο «Τα πάντα για τα συναισθήματα» (εκδόσεις Ψυχογιός). Το κάθε παιδί επιλέγει μία κάρτα ή μία εικόνα του βιβλίου, την παρατηρεί και περιγράφει το συναίσθημα στην ολομέλεια. Καλείται να μπει στο ρόλο της συναισθηματικής κατάστασης που απεικονίζεται και να τη δραματοποιήσει, χρησιμοποιώντας τόσο το σώμα του και τις εκφράσεις του προσώπου του, όσο και την κατάλληλη χρήση της φωνής. Συγκεκριμένα, ζητείται από το παιδί να σταματήσει μπροστά στον σηματοδότη «Σταμάτα, Σκέψου, Πράξε» και να σκεφτεί έναν τρόπο να εκφράσει και να διαχειριστεί το συναίσθημα. Αξιοποιεί τον τρόπο που σκέφτηκε, εκφράζοντάς τον με θεατρικό παιχνίδι στην ολομέλεια. Η ομάδα που είχε συγκεντρώσει πληροφορίες για το συγκεκριμένο συναίσθημα (στη φάση της επισκόπησης) ανατροφοδοτεί τα παιδιά ενθαρρύνοντας την έκφραση ή υποστηρίζοντας τυχόν αδυναμίες. Τα παιδιά φωτογραφίζουν τον/την μαθητή/τρια και τον τρόπο που διαχειρίζεται το συναίσθημά του (εκτυπώνουμε τις φωτογραφίες) και τις προσθέτουν στην τρίτη στήλη του διαγράμματος K-W-L-H.

Δραστηριότητα 2: Στη δεύτερη δραστηριότητα, με συζήτηση βρίσκουμε και καταγράφουμε τα πλαίσια στα οποία δραστηριοποιούνται τα παιδιά στην καθημερινότητά τους (σπίτι, σχολείο, παιδική χαρά, εκκλησία). Έπειτα, παίζουμε το παιχνίδι «Εσύ τι θα έκανες;», στο οποίο τα παιδιά κινούνται ελεύθερα στον χώρο της τάξης, ακούγοντας τέσσερις μουσικές που η κάθε μία παραπέμπει στο συναίσθημα της χαράς, της λύπης, του θυμού και του φόβου αντίστοιχα (Χαρά: [Μίκης Θεοδωράκης - Βάρκα στο Γιαλό | Official Audio Release \(HQ\) - YouTube](#), Λύπη: [Hartino To Feggarakı \(youtube.com\)](#), Θυμός: [Epic Drum Music Super Dark Dramatic - Part 1 Movie Film Scene Scores Soundtracks BIG DRUMMING \(youtube.com\)](#), Φόβος: [Ο εφιάλτης της Περσεφόνης Παρτιτουρα \(youtube.com\)](#)). Κάθε φορά που η μουσική χαμηλώνει η νηπιαγωγός παραθέτει μία σύντομη ιστορία που αναφέρεται σε μία φορτισμένη συναισθηματικά κατάσταση (συναίσθημα αντίστοιχο της μουσικής που ακούγεται) που εκδηλώνεται σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο και που φέρνει τον ήρωα σε αδιέξοδο και καταλήγει στο ερώτημα «Εσύ τι θα έκανες;». Κάνοντας αυτήν την ερώτηση ζητάει από τα παιδιά να επιλέξουν τον δικό τους τρόπο συναισθηματικής έκφρασης ή διαχείρισης συναισθήματος και να τον εκφράσουν θεατρικά.

Στη συνέχεια, δημιουργούμε έναν πίνακα διπλής εισόδου, στην οριζόντια είσοδο του οποίου τοποθετούμε τα κοινωνικά πλαίσια των παιδιών και στην κάθετη τα τέσσερα συναισθήματα που επεξεργαζόμαστε. Τα παιδιά σε ομάδες καλούνται να επεξεργαστούν τις εκφράσεις ενός συναισθήματος σε πλήρη εξάρτηση με το πλαίσιο στο οποίο εκδηλώνεται. Έτσι, η κάθε ομάδα συνεργάζεται και ανταλλάσει απόψεις με στόχο τη δημιουργία τεσσάρων διαφορετικών τρόπων έκφρασης και διαχείρισης ενός συναισθήματος ανάλογα με το πλαίσιο εκδήλωσης (π.χ. διαφορετικά εκφράζω τη χαρά μου στην παιδική χαρά και διαφορετικά στον χώρο της εκκλησίας) τους οποίους απεικονίζουν με ζωγραφιά και στη συνέχεια, εκφράζουν θεατρικά στην ολομέλεια. Τα υπόλοιπα παιδιά της τάξης, παρακολουθώντας την κάθε

συναισθηματική έκφραση, που εκδηλώνεται με θεατρικό τρόπο από τους συμμαθητές τους, την αντιστοιχίζουν σε ένα πλαίσιο στο οποίο φαντάζει αποδεκτή και την τοποθετούν στην αντίστοιχη θέση του πίνακα διπλής εισόδου (κολλάνε την αντίστοιχη εικόνα).

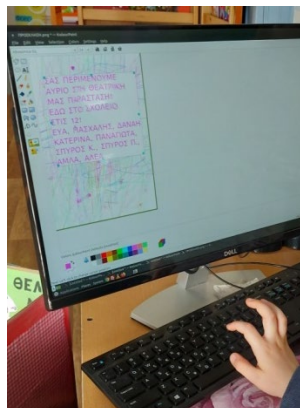

Δ΄ ΦΑΣΗ-ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ

Δραστηριότητα 1: Στην πρώτη δραστηριότητα της φάσης του Εμπλουτισμού πραγματοποιούμε μια αναδρομή στα ζητήματα που επεξεργαστήκαμε με τη βοήθεια του διαγράμματος K-W-L-H. Μέσα από ερωτήσεις και συζήτηση θυμόμαστε την επίσκεψη της Χρυσαφένιας και αποφασίζουμε τον τρόπο με τον οποίο θα απαντήσουμε στα ερωτήματά της. Καθώς, τα ζητήματα αυτά απασχολούν συχνά τόσο τα παιδιά όσο και τους ενήλικες, κατευθυνόμαστε στην ιδέα της δημιουργίας και παρουσίασης μιας θεατρικής παράστασης. Κατά τη διάρκεια της οι θεατές θα έχουν την ευκαιρία να ακούσουν συμβουλές, σχετικά με την έκφραση και διαχείριση των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς ανά πλαίσιο (σπίτι, σχολείο, παιδική χαρά, εκκλησία). Με τη βοήθεια του βιβλίου «Τι σε απασχολεί; Μαθαίνω να διαχειρίζομαι τις ανησυχίες μου.» (Μόλι Πότερ, εκδόσεις Μεταίχμιο) και μέσα από πειραματισμούς αποφασίζουμε με τα παιδιά τις ιστορίες και το πλαίσιο των συναισθημάτων που θα παρουσιάσουμε στην παράσταση. Οι μαθητές/τριες παίρνουν το ρόλο τους στο σπίτι (διάχυση γνώσης στο πλαίσιο της οικογένειας) και καλούνται να βρουν, με τη βοήθεια των γονιών τους, τις συμβουλές που θα πλαισιώνουν τις ιστορίες που θα αναπτυχθούν στην παράσταση (ανεστραμμένη τάξη).

Δραστηριότητα 2: Στη δεύτερη δραστηριότητα του εμπλουτισμού, τα παιδιά συντάσσουν ηλεκτρονική πρόσκληση (στον υπολογιστή της τάξης) στην κούκλα Persona, με την οποία την καλούνε στη θεατρική τους παράσταση. Για τις ανάγκες της παράστασης έχει δημιουργηθεί κατάλληλο υποστηρικτικό υλικό. Κατά την υλοποίηση του θεατρικού, καλούμε τις οικογένειες των παιδιών στο σχολείο ή το βιντεοσκοπούμε και τους το στέλνουμε (διάχυση μηνύματος στην κοινότητα). Στη θεατρική παράσταση τα παιδιά δραματοποιούν διάφορες συναισθηματικά φορτισμένες καταστάσεις. Μέσα από την εναλλαγή των σκηνικών, οι μαθητές/τριες μεταφέρονται σε διαφορετικά πλαίσια, εναλλάσσουν ρόλους και αναπροσαρμόζουν τις συμπεριφορές τους. Σε ρόλους που ενσαρκώνουν διάφορες συγκρούσεις, καλούνται να χρησιμοποιήσουν στρατηγικές για την επίλυσή τους. Με διάφορες μουσικές, μεταφέρονται νοερά σε συναισθηματικές καταστάσεις τις οποίες εκφράζουν χρησιμοποιώντας το σώμα, το πρόσωπο και εναλλαγές της φωνής τους. Κατά τη διάρκεια της παράστασης, οι θεατές έχουν την ευκαιρία να εκτεθούν σε συμβουλές που παρέχουν τα παιδιά μέσα από τους ρόλους τους. Πρόκειται για λύσεις που προτείνουν τα ίδια τα παιδιά, έπειτα από τη διάχυση του θέματος στο πλαίσιο της οικογένειας. Με αυτήν τη θεατρική παράσταση ολοκληρώνεται και η φάση του Εμπλουτισμού.

Ε΄ ΦΑΣΗ-ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Δραστηριότητα 1: Στη φάση της εκτίμησης, εμφανίζεται η κούκλα Χρυσαφένια, η οποία ενθουσιασμένη συγχαίρει τα παιδιά για την παράσταση που παρακολούθησε. Οι μαθητές/τριες είναι πλέον σε θέση να της δώσουν συγκεκριμένες κατευθύνσεις, ώστε να καταφέρει να εκφράσει με αποδεκτό τρόπο τα συναισθήματά της, να διαχειριστεί τη συμπεριφορά της και να υιοθετήσει στρατηγικές που θα τη βοηθήσουν να επιλύει διαφόρων ειδών συγκρούσεις. Η Χρυσαφένια φανερά ευγνώμων ζητάει από τα παιδιά να της εξηγήσουν πως τα έμαθαν όλα αυτά. Τα παιδιά αναφέρουν όλους τους τρόπους που χρησιμοποιηθήκαν και ταυτόχρονα τους απεικονίζουν σε κάρτες τις οποίες κολλάνε στην τέταρτη και τελευταία στήλη του διαγράμματος K-W-L-H. Επιπλέον, της δείχνουν φωτογραφικό υλικό που τραβήχτηκε κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων. Στο τέλος, εισάγουμε τη ρουτίνα σκέψης «Τότε νόμισα, τώρα ξέρω», με την οποία αναστοχάζεται πρώτη η κούκλα Χρυσαφένια και στη συνέχεια όλα τα παιδιά με τη σειρά. Με αυτή τη δραστηριότητα ολοκληρώνεται το διδακτικό σενάριο με θέμα τα συναισθήματα.

Παράρτημα

Θεατρική παράσταση με τίτλο: «**Τα συναισθήματά σου να δείξεις μπορείς! Βρες τον τρόπο να τα διαχειριστείς!**»

Δημιουργός: **Μπάλτου Χριστίνα**

Διαμόρφωση χώρου: Τέσσερα σκηνικά φτιαγμένα μαζί με τα παιδιά (με ζωγραφιές και αντικείμενα του σχολείου) που περιγράφουν τον χώρο του σπιτιού, του σχολείου, της παιδικής χαράς και της εκκλησίας.

Το θεατρικό πλαισιώνουν τέσσερις μουσικές, μία για κάθε συναίσθημα .

Χαρά: [Μίκης Θεοδωράκης - Βάρκα στο Γιαλό | Official Audio Release \(HQ\) - YouTube](#),

Λύπη: [Hartino To Feggaraki \(youtube.com\)](#),

Θυμός: [Epic Drum Music Super Dark Dramatic - Part 1 Movie Film Scene Scores Soundtracks BIG DRUMMING \(youtube.com\)](#),

Φόβος: [Ο εφιάλτης της Περσεφόνης Παρτιτούρα \(youtube.com\)](#).

Τα παιδιά στέκονται ανά ομάδα μπροστά από τα σκηνικά και αναπαριστούν βουβώς τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον κάθε χώρο. Ένα παιδί παριστάνει τη ΧΑΡΑ, ένα τη ΛΥΠΗ, ένα τον ΘΥΜΟ και ένα τον ΦΟΒΟ. Όταν ακούγονται οι μουσικές, τα παιδιά που υποδύονται τα συναισθήματα προχωράνε στο κέντρο της σκηνής και εκφράσουν με το σώμα και το πρόσωπό τους το, αντίστοιχο της μουσικής, συναίσθημα. Τα παιδιά εμφανίζονται διαδοχικά στη σκηνή και επισκέπτονται και τα τέσσερα πλαίσια (σπίτι, σχολείο, παιδική χαρά, εκκλησία). Σε κάθε ένα από αυτά τα πλαίσια υπάρχουν παιδιά που υποδύονται ρόλους που συναντάμε σε κάθε ένα από αυτά τα περιβάλλοντα. Όταν το παιδί ΧΑΡΑ, ΛΥΠΗ, ΘΥΜΟΣ ή ΦΟΒΟΣ περνάει από ένα από τα τέσσερα πλαίσια, «ζωντανεύει» τη σκηνή και κάνει διάλογο με τους πρωταγωνιστές της σκηνής προκειμένου να διευκολύνει την έκφραση του συναισθήματος.

Η θεατρική παράσταση ολοκληρώνεται με το τραγούδι «Φωτεινός Σηματοδότης» ([Φωτεινός Σηματοδότης](https://www.youtube.com/watch?v=...)", ένα τραγούδι για τη διαχείριση του θυμού ([youtube.com](https://www.youtube.com/watch?v=...))).

ΣΚΗΝΗ 1

❖ Παιδί ΧΑΡΑ στο πλαίσιο του ΣΠΙΤΙΟΥ.

Το παιδί παίζει με τα τουβλάκια του, όταν η μαμά του ανακοινώνει ότι του έχει μια έκπληξη.

-Μαμά: «Τι όμορφα που παίζεις μ' αρέσει πολύ!

Στάσου μονάχα για μια στιγμή!

Σου έχω μια έκπληξη πολύ καλή...

Στο σπίτι του φίλου σου θα πάμε μαζί!»

-Χαρά: «Τι νιώθεις τώρα;

Μπορείς να μου πεις;

έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί: «Νιώθω χαρά μεγάλη, παιδιά!

Να τρέξω θέλω να πηδήξω ψηλά!

Να ουρλιάξω θέλω από τη χαρά μου

και αγκαλιά να πάω σφιχτή τη μαμά μου!»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Χαρά: «Όταν είμαστε μόνοι

ή σε χώρους που μας το επιτρέπουν,

μπορούμε να δείξουμε τη χαρά μας

με όποιον τρόπο θέλουμε.»

Το παιδί χοροπηδάει πάνω στο κρεβάτι του!

❖ Παιδί ΧΑΡΑ στο πλαίσιο του ΣΧΟΛΕΙΟΥ.

Τα παιδιά ζωγραφίζουν όταν η κυρία τους ανακοινώνει ότι μόλις τελειώσουν θα βγουν διάλειμμα για να παίξουν.

-Κυρία: «Τελειώστε τη ζωγραφιά που κάνετε παιδιά!

Και πάμε στην αυλή

να κάνουμε διάλειμμα.»

-Χαρά: «Τι νιώθεις τώρα;

Μπορείς να μου πεις;

έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί: «Χαρούμενος είμαι πάρα πολύ.

Μου αρέσει πολύ το παιχνίδι στην αυλή.

Μα αν τρέξω στην τάξη από τη χαρά.

Θα ενοχλήσω πολύ τα άλλα παιδιά.

Στη θέση μου θα μείνω με χαμόγελο πλατύ.

Και με γέλιο θα περιμένω το παιχνίδι στην

αυλή.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Χαρά: «Όταν είμαστε στο σχολείο

ή σε χώρους με πολλούς ανθρώπους,

εκφράζουμε τη χαρά μας με τρόπο

που δεν θα ενοχλεί τους άλλους.»

Το παιδί γελάει και περιμένει στη θέση του.

❖ Παιδί ΧΑΡΑ στο πλαίσιο της
ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ.

Δύο φίλοι παίζουν μπάλα και ο ένας βάζει γκολ.

-Παιδί 1: «Μου έβαλες γκολ.
Είσαι πολύ καλός.

Μάλλον και από μένα καλύτερος...»

-Χαρά: «Τι νιώθεις τώρα;
Μπορείς να μου πεις;
έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Είμαι χαρούμενος! Τα έχω
καταφέρει,
αλλά και στον φίλο μου θα δώσω το χέρι.
Μπράβο θα του πω τα κατάφερες και εσύ...
Η χαρά έχει νόημα όταν τη νιώθουμε μαζί.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Χαρά: «Η χαρά είναι πιο μεγάλη
όταν την μοιραζόμαστε με τους φίλους μας
και με όσους αγαπάμε.»

Τα παιδιά κολλάνε τα χέρια και
αγκαλιάζονται.

❖ Παιδί ΧΑΡΑ στο πλαίσιο της
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

-Μπαμπάς: «Μου αρέσει που ήρθαμε στην
εκκλησία εδώ.

Τι θα έλεγες μετά να φάμε παγωτό;»

-Χαρά: «Τι νιώθεις τώρα;
Μπορείς να μου πεις;
έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί: «Αλήθεια νιώθω μεγάλη χαρά.
Μου αρέσουν πολύ τα παγωτά.
Από τη χαρά μου βιάζομαι πάρα πολύ.
Να φύγουμε θέλω αυτή τη στιγμή.
Μα σκέφτομαι λίγο και σταματώ
μετράω ως το 10 και ηρεμώ.
Στέκομαι ήρεμος με υπομονή...
Περιμένω χαρούμενος και με λαχτάρα μαζί.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

Χαρά: «Όσο χαρούμενος κι αν νιώθεις
πρέπει πάντα να έχεις υπομονή!»

Το παιδί περιμένει με υπομονή στη θέση του.

ΣΚΗΝΗ 2

❖ Παιδί ΛΥΠΗ στο πλαίσιο του ΣΠΙΤΙΟΥ.

Τα παιδιά παίζουν στο σπίτι και το ένα παιδί σπάει το αγαπημένο παιχνίδι του άλλου.

-Παιδί 1: «Δεν το ήθελα αλήθεια.

Μόνο έπαιζα με αυτό.

Και μου έπεσε κάτω
και άνοιξε στα δυο.»

-Λύπη: «Τι νιώθεις τώρα;

Μπορείς να μου πεις;

Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Νιώθω λύπη, στεναχώρια πολύ.

Να κλάψω θέλω αυτή τη στιγμή.

Να ξαπλώσω στο κρεβάτι μου,
στην κουβέρτα να χωθώ.

Να αγκαλιάσω τα αρκουδάκι μου
που πολύ το αγαπώ!»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Λύπη: «Όταν είσαι λυπημένος μπορείς

κλάψεις

και να μείνεις μόνος να ηρεμήσεις

και να παίξεις με κάτι που αγαπάς.»

Το παιδί ξαπλώνει κάνει πως κλαίει,
αγκαλιάζει το αρκουδάκι του.

❖ Παιδί ΛΥΠΗ στο πλαίσιο του ΣΧΟΛΕΙΟΥ.

Τα παιδιά παίζουν και η κυρία λέει πως πρέπει να μοιράζονται τα παιχνίδια τους. Τότε το ένα παιδί αρπάζει το παιχνίδι από το άλλο.

-Παιδί 1: «Άκουσες την κυρία

το είπε καθαρά,

θα μοιραστείς το παιχνίδι σου

και με άλλα παιδιά.»

-Λύπη: «Τι νιώθεις τώρα;

Μπορείς να μου πεις;

Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Ωχ στεναχωριέμαι να κλάψω θέλω εγώ.

Μα στο σχολείο μοιραζόμαστε. Το ξέρω αυτό.

Θα δώσω το παιχνίδι όσο και αν με λυπεί.

Και θα ζητήσω από το φίλο μου να παίξουμε μαζί.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Λύπη: «Όταν είσαι στεναχωρημένος

μπορείς να σκεφτείς μια λύση

που θα σε κάνει χαρούμενο.»

Παίζουν μαζί με το παιχνίδι τους.

❖ Παιδί ΛΥΠΗ στο πλαίσιο της
ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ.

Τα παιδιά παίζουν. Το ένα σπρώχνει το άλλο
και το ρίχνει κάτω.

-Παιδί 1: «Σου είπα να φύγεις, δεν παίζεις
εδώ.

Κάτσε και κλάψε σαν να 'σαι μωρό.
Πολύ θα αγριέσω μαζί σου θαρρώ.
Εδώ κάνουν ό,τι θέλω εγώ.»

-Λύπη: «Τι νιώθεις τώρα;
Μπορείς να μου πεις;
Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Κλαίω και λυπάμαι μα ένα ξέρω
θα πω στη μαμά μου ότι υποφέρω.
Από αυτό το παιδί θα απομακρυνθώ.
Το παιχνίδι το δίκαιο δεν θέλει αργηγό.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Λύπη: «Όταν κάτι σε στεναχωρεί πολύ,
είναι πολύ καλό να το συζητάς με κάποιον
μεγάλο.
Σίγουρα θα σε βοηθήσει να βρεις μια λύση.»

Το παιδί απομακρύνεται και ζητάει βοήθεια
από τη μαμά του.

❖ Παιδί ΛΥΠΗ στο πλαίσιο της
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

-Μπαμπάς: «Παιδάκι μου, χτύπησες πολύ;
Γλίστρησες και έπεσες.
Έχεις πληγωθεί;»

-Λύπη: «Τι νιώθεις τώρα;
Μπορείς να μου πεις;
Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 1: «Έπεσα κάτω, μα δε χτύπησα εγώ.
Πόνεσα λίγο και λυπηθήκαμε με αυτό.
Να κλάψω δε θέλω αυτή τη στιγμή.
Η εκκλησία έχει κόσμο και θα αναστατωθεί.
Να καθίσω λιγάκι, να ανασάνω βαθιά...,
είναι η λύση που θα χρησιμοποιήσω τελικά.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Λύπη: «Όταν είσαι λυπημένος σε χώρο που
έχει πολλούς ανθρώπους,
μπορείς να βρεις μια λύση που θα σε
βοηθήσει να ηρεμήσεις
χωρίς να αναστατώσεις τους υπόλοιπους.»

Το παιδί παίρνει βαθιές ανάσες και ηρεμεί.

ΣΚΗΝΗ 3

❖ Παιδί ΘΥΜΟΣ στο πλαίσιο του ΣΠΙΤΙΟΥ.

Δύο αδέρφια στο σπίτι παίζουν. Το ένα φτιάχνει έναν πύργο με τα τουβλάκια του. Το αδερφάκι του έρχεται και το κλωτσάει.

-Παιδί 1: « Χαχα κοίτα πως έπεσε με μια κλωτσιά.

Κάτσε να το φτιάξεις τώρα ξανά.»

-Θυμός: «Τι νιώθεις τώρα;

Μπορείς να μου πεις;

Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Έχω θυμώσει πάρα πολύ!

Μπουνιά θα σου δώσω πολύ δυνατή.

Μα όχι τι λέω; Δεν το θέλω αυτό.

Ό, τι κι αν μου έκανες σε έχω αδερφό.

Θα πάρω ανάσες αυτή τη στιγμή.

Και ένα μαξιλάρι θα μου χρειαστεί.

Σε αυτό θα ρίξω τώρα μπουνιά.

Και μέχρι το 10 θα μετρήσω μετά.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Θυμός: «Όταν είσαι πολύ θυμωμένος, μπορείς να ρίξεις μπουνιές σε ένα μαξιλάρι,

να πάρεις βαθιές ανάσες

και να μετρήσεις μέχρι το 10.»

Το παιδί ρίχνει μπουνιές σε ένα μαξιλάρι, παίρνει βαθιές ανάσες και μετράει.

❖ Παιδί ΘΥΜΟΣ στο πλαίσιο του ΣΧΟΛΕΙΟΥ.

Δύο παιδιά ζωγραφίζουν. Το ένα μουτζουρώνει το χαρτί του άλλου.

-Παιδί 1: «Κοίτα τι σου έκανα στη ζωγραφιά; Έχει πλάκα, σου έκανα μουντζούρα.»

-Θυμός: «Τι νιώθεις τώρα;

Μπορείς να μου πεις;

Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Ο θυμός έχει έρθει στο πρόσωπο μου.

Κόκκινο έχει κάνει το χρώμα το δικό μου.

Να του σκίσω θέλω τη ζωγραφιά.

Μα ας ηρεμήσω καλύτερα για λίγα λεπτά.

Το θυμόμετρο αμέσως θα επισκεφτώ.

Θα μετρήσω αντίστροφα και στην κυρία θα το πω.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Θυμός: «Όταν θυμώσεις πολύ,

μπορείς να ζητήσεις από έναν μεγάλο να σε βοηθήσει.

Μαζί μπορείτε να βρείτε τρόπους να φεύγει ο θυμός.»

Το παιδί φέρνει το θυμόμετρο και μετράει αντίστροφα.

❖ Παιδί ΘΥΜΟΣ στο πλαίσιο της
ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ.

Το ένα παιδί παίρνει τη σειρά του άλλου στο παιχνίδι.

-Παιδί 1: «Εγώ θα κάνω τώρα
δεν με νοιάζει η σειρά.
Ας περιμένεις εσύ να κάνεις μετά;»

-Θυμός: «Τι νιώθεις τώρα;
Μπορείς να μου πεις;
Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Έχω θυμώσει!
Δική μου είναι η σειρά.
Εσύ θα περιμένεις να κάνεις μετά.
Αυτό είναι το δίκαιο, αυτό είναι το σωστό.
Το σκέφτηκα και θέλω αυτό να του πω.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Θυμός: «Όταν νιώθεις θυμό μπορείς να το
πεις αμέσως στον άλλον
για να σταματήσει να κάνει αυτό που σε
θυμώνει.»

Τα παιδιά μιλάνε και βρίσκουν τη λύση.

❖ Παιδί ΘΥΜΟΣ στο πλαίσιο της
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Το ένα παιδί παίρνει το νερό του αδελφού του
και το πίνει.

-Παιδί 1: «Θέλω το νερό σου, δεν έχω εγώ.
Στο πήρα και αμέσως τώρα θα το πιω.»

-Θυμός: «Τι νιώθεις τώρα;
Μπορείς να μου πεις;
Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Έχω θυμώσει, δικό μου είναι το
νερό.

Τώρα που διψάω εγώ τι θα πιω;
Να πέσω κάτω θέλω και να χτυπιέμαι.
Μα σταματάω, κοιτάζω τον κόσμο και
αναρωτιέμαι.

Αν το κάνω θα είναι σωστό;
Ή μήπως πρέπει άλλη λύση να βρω;
Το λέω στη μαμαπά τότε εγώ.
Και μου βάζει αμέσως καινούριο νερό.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Θυμός: «Να θυμάσαι όταν έχεις θυμό,
να σταματάς πρώτα,
να σκέφτεσαι και μετά να κάνεις το σωστό.»

Το παιδί φέρνει το φανάρι «Σταμάτα,
Σκέψου, Πράξε».

ΣΚΗΝΗ 4

❖ Παιδί ΦΟΒΟΣ στο πλαίσιο του ΣΠΙΤΙΟΥ.

Η μαμά λέει καληνύχτα στο παιδί και κλείνει το φως.

-Μαμά: «Καληνύχτα αγάπη μου να κοιμηθείς. Θα σου δώσω ένα φιλάκι. Να ξεκουραστείς! Το φως θα σου κλείσω μη φοβηθείς. Απ έξω θα είμαι για ότι χρειαστείς...»

-Φόβος: «Τι νιώθεις τώρα; Μπορείς να μου πεις; Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί: «Φοβάμαι λιγάκι το σκοτάδι, παιδιά. Μα το αρκουδάκι μου τώρα θα πάρω αγκαλιά. Αυτό με βοηθάει καθαρά να σκεφτώ. Το σκοτάδι τη νύχτα δεν είναι κακό.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Φόβος: «Όταν φοβάσαι μπορείς να κρατάς στην αγκαλιά σου κάτι που αγαπάς. Αυτό μπορεί να σε βοηθήσει να ηρεμήσεις.»

Το παιδί ξαπλώνει και αγκαλιάζει το αρκουδάκι του.

❖ Παιδί ΦΟΒΟΣ στο πλαίσιο του ΣΧΟΛΕΙΟΥ.

-Παιδί 1: Θα σου πω ιστορίες πολύ τρομακτικές, θα τις ακούσεις τώρα και μετά θα κλαις.

-Φόβος: «Τι νιώθεις τώρα; Μπορείς να μου πεις; Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Έχω τρομάξει πολύ. Αλήθεια! Για αυτό από την κυρία θα ζητήσω βοήθεια. Αμέσως θα του πει τις ιστορίες να σταματήσει.

Είναι μεγάλο λάθος τον άλλον να φοβίσει.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Φόβος: «Όταν κάτι σε κάνει να φοβάσαι ζήτα αμέσως βοήθεια από κάποιον μεγάλο.»

Το παιδί το λέει αμέσως στην κυρία.

❖ Παιδί ΦΟΒΟΣ στο πλαίσιο της
ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ.

Ένα μικρό παιδί παίζει στην παιδική χαρά και ένα μεγαλύτερο έρχεται να το φοβίσει.

-Παιδί 1: «Δώσε μου τα παιχνίδια σου αυτή τη στιγμή, αλλιώς σου το λέω θα αγριέψω πολύ.»

-Φόβος: «Τι νιώθεις τώρα;
Μπορείς να μου πεις;
Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί 2: «Το φοβάμαι αυτό το μεγάλο παιδί. Μα θα του μάθω πώς πρέπει σωστά να φερθεί.
Θα φύγω αμέσως για λίγο από εδώ.
Μα θα γυρίσω με τη μαμά μου σε ένα λεπτό. Μαζί θα του πούμε πως ο τρόπος του δεν είναι καλός.
Και πως πρέπει να ξέρει πως και εγώ είμαι δυνατός.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Φόβος: «Μπορείς να νικήσεις τους φόβους σου αν πιστέψεις στον εαυτό σου.»

Το παιδί φεύγει και γυρίζει με τη μαμά του γεμάτο αυτοπεποίθηση.

❖ Παιδί ΦΟΒΟΣ στο πλαίσιο της
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Τα παιδιά με τους γονείς βλέπουν ένα μεγάλο σκυλί καθώς βγαίνουν από την εκκλησία.

-Μπαμπάς: «Ένα σκυλί έρχεται προς το μέρος εδώ.
Μη φοβάσαι όμως θα το διώξω εγώ.»

-Φόβος: «Τι νιώθεις τώρα;
Μπορείς να μου πεις;
Έχεις τον τρόπο να εκφραστείς;»

-Παιδί: «Νιώθω φόβο για τα σκυλιά. Φοβάμαι μην έρθουν και με δαγκώσουν δυνατά. Μα για στάσου λίγο για ένα λεπτό. Οι ανάσες θα με βοηθήσουν λύση να βρω. Ο μπαμπάς μου είπε πως τα περισσότερα σκυλιά, αν δεν τα πειράξεις μαζί σου, είναι φιλικά.»

(Συμβουλή από τα παιδιά)

-Φόβος: Όταν νιώθεις φόβο προσπάθησε να μείνεις κάπου ασφαλής. Πάρε βαθιές ανάσες και σκέψου έναν τρόπο να διώξεις τον φόβο σου.»

Το παιδί παίρνει βαθιές ανάσες και προσπαθεί να διώξει τον φόβο του.